

ANTONI LÓPEZ, EDITOR
(Antiga casa I. López Bernagosi)

DONARÀ AL MENOS UNA BATALLADA CADA SENMANA
CADA NÚMERO 5 CENTIMS PER TOT ESPANYA
NÚMEROS ATRASSATS: DOBLE PREU

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ: LLIBRERIA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITG, NÚM 20, BOTIGA
BARCELONA

PREUS DE SUSCRIPCIÓ:
Fòra de Barcelona, cada trimestre: ESPANYA, pesotes 1'60.—EXTRANGER, 2'60

LA ROBA-NENS

¡Fugín, que ve ella!

L'eco de la vaga britànica

ADA fet humà, sia individual, sia col·lectiu, podria ésser mesurat, qualitativament, segons la seva irradiació. No crec que hi hagi hagut en molt temps, al món, un esdeveniment tan irradiador com la vaga dels miners anglesos.

La vida social y política va teixint l'història universal, al compàs de les velles guerres, de les coronacions, de les aparatoses oracions parlamentàries. Un dia el crit més fort es la paraula Trípoli; un altre dia es la cessió del Congo a canvi del Marroc; un altre dia es el discurs d'un Churchill a Irlanda... Però, per moments, hi ha una veu més profunda que s'enlaira sobre la banalitat de les glòries nacionals o de les argucies diplomàtiques, y l'exèrcit dels esclaus dona un mot d'ordre, flameja al sol la rojor d'una bandera, hi ha una trepidació en els fonaments de la Ciutat; es el perverir que cova...

No sé com dirvos que, per sobre'l valor econòmic, polític, social, de la vaga de carbonaires, hi ha un valor poètic, ont veig la concentració de totes les epopeies humanes, en llur sentit de símbols reveladors. En el rebull soterrani d'aquelles masses negres, amenassadores, hi ha perfils de damnats en els cercles dantescos; hi ha legions demoníques, ajuntades a la vindicació del Paradís social, com en les estrofes milonians; hi ha anhels de creuats a la recerca de la Jerusalem arrebatada... Les entranyes de la terra's desdoblen com un món nocturn, a manera de ciutat simbòlica dels excluits, desterrats de les ciutadanes brillants al sol; y les venes carboníferes se transfiguren en carrers d'una urb infernal, habitada de dimonis, germinació de no sé quin futur Ramayana... ¿Recordeu aquella èpica novel·la de Zola, *Germinál*, atravesada per turbes encara inorgàniques de miners, negres com a hordes de rasses inferiors, que aspiren a la glòria de futurs y encara llunyans evolucionismes, pera humanisar de veritat y dominar la terra? Sota'l solc acabat de fecondar, sota'l terror de les cullites vegetals, Esteve Lantier escolta vagament la remor d'una altra cullita humana, que colpeja ab l'eina d'acer la veta de grafit, la pedra negra, com si fos una pululació de corcs en la base del monument de les grans viles parcials d'avui...

¿Serà Anglaterra, aqueixa Anglaterra proverbialment aferrada an els velis individualismes, la germinadora en qui pendrà forma la revolució social, com en va pendre un dia la revolució política? Les entranyes d'aqueixa terra-mestra són l'aliment del treball modern universal. Com una Atlàntida negra, ont s'acumulen els restes de prehistòriques foguerades de cataclisme, la selva de les hules es com un gran astre apagat, que conserva, com en coagula, la calor potentíssima. —Y bé: vetaquí que les humanitats damnades, que extreuen, com Sisifes, aquella mena de calor conglassada, se posen avui davant el món, com el pa d'un altre aliment pera la gran caldera social; y surt de les mines un carbó d'humanitat que s'ofereix a la pira rescatadora. Negres y gloriosos, com a déus caiguts qui's redressen, els nous barbres clouen el puny a la llunyana Roma, y senten fosfomament que's està promesa la possessió d'un món y el ministeri d'una hora històrica. Es l'aparició de la vera dècima Musa, negra com Astarté, però engendradora de tota llum...

La mina es ja, per origen, un valor nou en la propietat, un desconcert imprevist en el dret civil. Desdoblament de la terra, que posa sota's dominis patriarcales de la rella agrícola un ofici viril de més modernes activitats, va ésser precís, pera llegislarla, una mena d'expropiació forcosa que assegurés la necessaria explotació del gran tresor negre, sense el qual no pot tenir vida el nostre món d'avui; y no sembla tan llunyà el dia en que la propietat subterrània se socialisi, a manera de les mars o dels aires, pera escapar-se an els casuïsmes legislatius de la vella societat hereditària.

¿Sentiu la bellesa d'aquet bull de futuritats, que són les grans vagues, ont se movilitza y fa maniobres l'exèrcit dels moderns esclaus? Qui no senti aqueixa bellesa no pot dir-se ciutadà digne de mereixer els endemàs que s'apropen. Per tot arreu, sota la vulgaritat del fet divers polític, el gran cop de mail sona a les portes de ferro de la ciutadella, com una nota de diapasó pera l'himne prompte a entonarse. Avui a les portes de Germania, demà a les de França, demà passat a les d'Espanya, de Portugal, de la Gran Bretanya...

Es la lluita dels valors socials quantitativs contra's qualitativs; la lluita de les vides més nombroses contra les vides més felisses, la lluita del nombre contra la selecció, y es interessantíssim veure com el nombre's fa organisme, y el remat, la turba, esdevé ja falang, legió, exèrcit; y sobre la multitud inconscient, famolenca, fuetjada per la desgracia, atada per la desesperació, se forma una aristarquia

conscient, ideològica, armada, com Palas, d'una corassa y d'un pensament. —Aixís, un mes després de la victòria electoral de l'aristarquia socialista en el Reichstag de Berlín, respon an aqueixa victòria, per sobre les fronteres odioses, que separen, l'esforç solidari y material dels miners anglesos, que uneix...

¿Podrà evitarse que la divinitat d'aqueixa idea exigeixi, com tots els déus, més sacrificis de sang? ¿Podrà evitarse que aquesta Musa negra's torni Musa roja?... Tot el secret està aquí: en que les seleccions de les castes redimides sentin y comprenguin la justícia del clam dels paries; y a l'ombra d'uns nous Estats Generals se completi, en realitat y en idealitat, la vera definició de lo que va dir-se'n Drets de l'Home, en uns desposoris entre les intel·lectualitats y les forces obreres, com un dia formaren l'ànima y el cos d'una humanitat nova les forces bàrbares y l'idealitat cristiana, sobre'l solar predestinat de Roma.

GABRIEL ALOMAR

Qui paga, mana

No hi ha com escoltar unes baralles de dues xafarderes pera sentir grosses veritats; ja podeu estar segurs de que ni l'una ment en els adjectius ni l'altra exagera en els insults. Per igual motiu, de les baralles sostingudes en el Congrés, entre lliberals y conservadors, n'hem pogut treure la confirmació de lo que nosaltres ja creiem: que uns y altres són culpables per igual de la precària situació econòmica de nostra Hisenda y del poc respecte de que gosen les llibertats individuals.

Els conservadors acusen al govern actual de despilfarrador, però els lliberals retreuen l'aument de més de setanta milions de pessetes introduïdes en els gastos pel govern d'en Maura. Uns y altres s'amparen en el socorregut «¡més ho ets tu!», però ni els altres ni els uns pensen ni un moment en esmenarse, y creant continuament nous organismes inútils pera afavorir als amics famolenes, han fet pujar en pocs anys el pressupost a l'esparveradora xifra de més d'onze-cents milions de pessetes.

Y no cal pensar en que hi hagi esmena. Seguiran derrotxant-se els diners de qualsevol manera y, com si no n'hi hagués prou ab la gana dels amics, aqueixa boca oberta del Marroc s'empassarà homes y milions, sense profit de cap mena pera Espanya.

Les indústries no poden viure, ofegades per les trabes administratives y els impostos onerosos; la gent emigra, deixant les terres abandonades y les fàbriques desertes; la joventut que no fuig d'Espanya pera anarse'n lliurement a les Amèriques, té de deixar els ossos a les terres africanes; faltada de gent y de riqueses, la potencia contributiva es cada dia més feble y, com els gastos van sempre creixent, el dèficit constant fa preveure una no llunyana desfeta.

El poble deuria parar atenció en les veritats que en ses disputes se diuen lliberals y conservadors, pera convence's de que cap dels dos bandos pot constituir una esperança positiva de redempció, y cal que's disposi a imposar la seva voluntat, fent veritat el vell adagi de que «qui paga mana».

Y si qui deu escoltar no escolta, quan l'ocasió ho demana els punys deuen ajudar a que les orelles hi sentin.

J.

En plena Quaresma

Continuen els tecs y fartaneres sent la nota del dia; y aquet dringar de plats y de culleres ajunta, ab sa harmonia, als homes d'opinions més oposades, pel gust de barallarse a caixalades.

Ara que, ajuntaments y ministeris, nous arbitris rumien, ab l'impost progressiu sobre's tiberis actualment obtindrien, sense grans discussions ni llargs discursos, una font abundanta de recursos.

No vol dir res que la Quaresma imposi dejunis saludables, ni que la menjadora gent s'exposi a trastorns deplorables, en aquesta època de l'any, tan plena d'enfets y indigestions de tota mena.

Imprudentment s'atipa la beata de sermons catequístes, y, efecte del darrer ball de pinyata, a algunes sarauistes molt ignorants, fins al Novembre dura un mal que sab curarlo una criatura.

S'exalta el reverend, entre faldilles presidint conferencies, y el seu desitg per confessà a ses filles porta per conseqüències que ha d'anà a veure, alguna pecadora, després del confessor, la llevadora.

Prò ningú més golut que l'oligarca que's troba al candeleró, y no dejana—diu—perquè fa carca. Ja tindrà temps de ferho quan a interrompre vingui els seus judicis un atac fulminant d'aguda crisis.

VERDUM

CONVOCADA per l'Associació Nacionalista Catalana, tindrà lloc avui al vespre, en el seu hostatge social (plassa de Sant Just—Cassador, 4, primer), una reunió pera tractar de l'implantació del servei militar voluntari.

De tot cor celebrem que aquesta idea, sempre per nosaltres defensada en mitg de l'indiferencia general, vagi obrint-se camí. Encara que potser una mica tard, per fi els esperits verament moderns van donant-se compte de que ni el principi del servei obligatori té res de liberal, ni en ell, tal com forosament ha de plantejarse en una nació pobre com la nostra, pot trobarshi, pera el complicat problema de la defensa nacional, una solució mitjanament acceptable.

Per dir la veritat ab ruda franquesa, ¿deixarem de ser demòcrates y republicans?

El crit de: *O tots o ningú* es certament una frase d'efecte, però dista molt de ser la fórmula de la llibertat y l'expressió de la justícia. ¿Tan facilment s'oblida que entre els sers humans hi ha vocacions guerreres irresistibles, com hi ha repugnancies refractaries a tot tractament?

En el Congrés de la Llibertat celebrat darre-rament en el Palau de Belles Arts ja va pendre's un acord en pro del servei voluntari. Avui l'Associació Nacionalista Catalana crida

a capítul als que simpatisin ab aquesta idea. La llum, per fi, s'obra pas.

Ja sabem que no es cosa de cinc minuts el donar forma pràctica y executiva a un pensament de tanta transcendència; però de que per aquet camí han de trobar-se un dia la justícia, la llibertat y els interessos generals units y de perfecte acord, n'estem seguríssims.

Pera que's obrers que, de bona fè, segueixen encara an en Lerroux s'ilustrin y aprenguin:

Don Manuel Santamaría, amic predilecte del *candillo* y fins no fa gaire concejal del nostre Ajuntament, ha sigut nomenat empleat municipal ab el sòu anual de 1,900 pessetes, o sigui un dret cada dia.

¿Quines obligacions li imposa al acreditat *ex-obrero* el carrec que se li dona? Cap: cobrar, y prou. El títol que oficialment ostenta es el de «Encargado de los talleres del Asilo del Parque», que es com si diguessim «inspector de la claror de la lluna en les nits que la lluna no surt».

Y el curiós que se'n vulgui convencer, no ha de fer més que arribarse fins al mencionat Asil y demanar que li ensenyin els tallers que allí existeixen.

Ja tenim an en Cambó diputat pel districte de Castelltersol.

S'ha de reconeixer que'l triomf del *leader* de la Lliga ha sigut extremadament facil. Les oposicions sèries no li han presentat contrincant. Els lerrouxistes, després d'haver promès combatre'l a sang y a foc, han tingut l'humorada de portarhi com a candidat an aquell cèlebre *Pierre*, que tan bonic paper va desempenyar, com recordarà tothom, en la qüestió del fusellament d'en Ferrer y Guardia.

Ha sigut, doncs, l'elecció d'en Cambó, una victòria sense lluita. Arribar y moldre.

Veurem ara quin ús farà el conferenciant de Saragossa-Girona-Reus de l'acta que les circumstancies li han posat a les mans.

En un altre país que no fos el nostre, el discurs pronunciat per en Silió al Congrés, si no hagués promogut una revolució, hauria quan menys aixecat l'esperit públic, obligant al Govern a taparse la cara avergonyit y a rectificar immediatament la seva conducta.

Aquí no ha passat res. El Congrés s'ha fet un tip de riure, escoltant les manifestacions del diputat censor, y el país, en sa immensa majoria, ni sisquera ha arribat a enterarse'n.

Y a fè que's tracta del pressupost d'Instrucció pública y que les enormitats que sobre la seva inversió s'han sapigut són gruixudes a tot serho.

¿Volen coneixe'n algunes?

Llibres que figuren ja com adquirits y encara s'han d'escriure; obres que s'han pagat com si tinguessin nou tomos y no'n tenen més que quatre; pensions, concedides pera anar a l'estranger a estudiar, que han sigut cobrades per gent que no s'ha mogut d'aquí...

S'han descobert abusos que demostren una frescura mai vista. Hi ha inspectors d'Instrucció que cobren uns sous bàrbaros y no saben què han d'inspeccionar. Pera l'*Escuela del Hogar*, ultimament creada y en la qual solament hi ha matriculades cinc alumnes, s'han nomenat setze professors, que's passegen per Madrid, cobrant y sense fer res.

Lo més revoltant es que, pera justificar aquets escàndols, el ministre d'Instrucció pública s'ha concretat a dir que ell es molt liberal, que en els temps que correm no ha de repararse en petiteses y que tot això de que se l'acusa, en aquesta o en pareguda forma, altres també ho han fet.

Y prou. La majoria, *claque* disciplinada, ha aplaudit; el ministre s'ha assentat, y... a un altre assumpte.

A la cultura de la pobre Espanya que la parteixi un llamp.

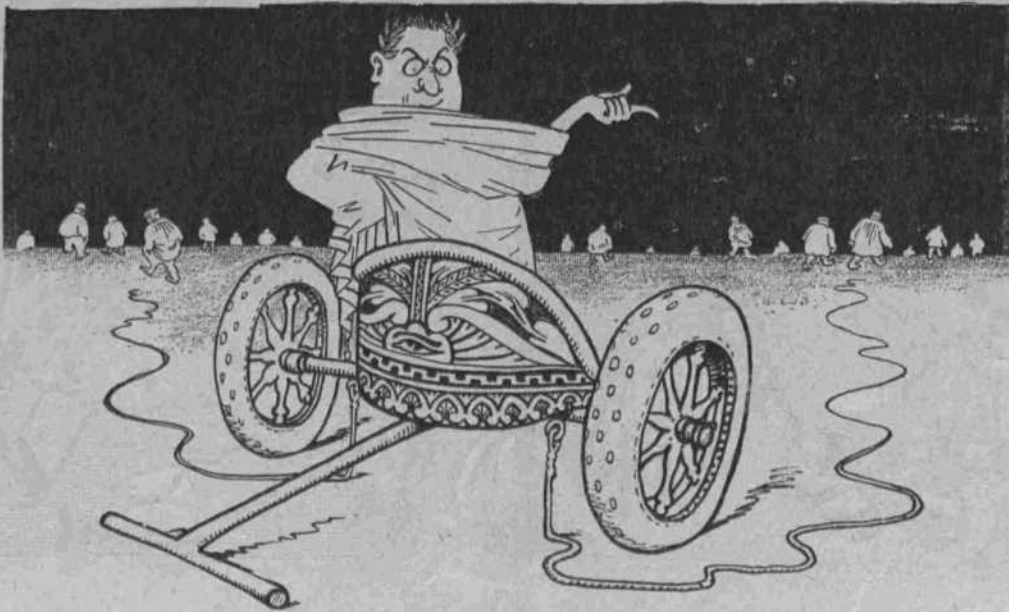
Per lo que's va veient, l'indiferencia del país per tot lo que's refereix a la campanya de Melilla s'ha extès de tal manera, que ha arribat fins a apoderarse dels que viuen a les mateixes portes del teatre de la guerra.

El *Imparcial*, diari del senyor Gasset, actual ministre de Foment, té al Rif un corresponent molt aixirrit, l'Alfred Rivera, que dia per dia informa al periodic de tot lo que succeeix en aquelles terres.

Doncs be; en una de les seves darreres cartes diu el senyor Rivera lo següent:

«Fijaos en el contraste que oferia Melilla el 19 de Febrero, lunes de Carnaval. Mientras aquí, en la plaza, la població ardia en fiesta; en tanto los carruajes circulaban por la calle de Chacel, paseando la locura de los que rendían culto á Momo; mientras en el parque Hernández la multitud, desenfrenada, reía y gozaba entre el derroche de flores, de confetti y serpentinas, allá en las llanuras de Beni-bu-

L'emperador del Paralelo

—¿De manera que'l pueblo m'abandona y no vol tirar del meu carro?... ¡Sòrt que ara ja tinc automobill...

Yagi un puñado de españoles, sangre de su sangre, se jugaba la vida en defensa de los sagrados deberes de su patria.

«Pero ¡bah! Aquello era una simple escaramuza sin importancia, en la que únicamente hubo que lamentar 20 muertos y 58 heridos. ¡Aquello no era un Waterlöö; no era un Paso de las Termópilas!»

Per la nostra part, una sola observació:

Si aixís parla el diari d'un ministre, ¿què hem de fer nosaltres, que no tenim ab el Govern altres tractes que'ls que'ns proporciona devedgades el fiscal y els que'ns obliga a tenirhi el recaudador de contribucions que de tant en tant ve a visitarnos?... Potser al últim haurem de confessar que estava en lo cert en Silvela quan, després d'haverla sotmesa a un llarg examen, declarava que Espanya no tenia pòis.

Ni pòis, ni... altres coses.

MONISTROL DE MONTSERRAT, 27 de Febrer.

Els nostres lerrouxeros van de ridícol en ridícol. En una fartanera que l'altre dia celebraren per commemorar la lluna en un cove, segons tenim entès, varen proposar al director d'El Pueblo de Sabadell, que sens dubte va reunir-se en la seva companyia per creure que tractava ab gent com cal, que empengués, desde l'esmentat periódic, una campanya contra el que ells creuen o sospiten que escriu les cartes a LA CAMPANA. ¡Infelissos y sabates! ¿No heu comprès que precisament aquest fora'l nostre desitg, perquè aixís ens facilitariau la tasca comensada? Us preguem que interresseu a dit senyor pera que accepti, ja que l'ocasió serà magnífica pera posar tots els vostres drapets al sol.

A la mitja dotzena dels que prediquen radicalisme tindrem d'afegirhi dos més, que per cert no'ls hi comptarem; l'un es un fusteret que, enrablat com una mala cosa, ha dit a l'expendedora d'El Molin que no li portés més y que no li donarien més feina, y l'altre un francès, que no ha estat mai a Fransa, que també fa treballs pera què deixin El Molin.

¡Infelissos! ¿Creieu que per sis o set, mal contats, radicals dels que prediquen consciència y venen mongetes cuites, que prenen la seva premissa, se ressentirà molt l'extraordinari número de periódics que li vénen? D'aquesta feta, a la miseria; però ja no li vindrà de nou, perquè qui va saber burlar el pacte de la fam que va declararhi la burgesia, per esser ella la única que va protestar públicament del jesuític Reglament del Montañito Monistrolense, també sabrà sortir airosa del ridícol pacte de la fam en miniatura, dels que, ab el nom de radical, fan el caldo gras a la reacció. Mentres tant, cantem aquella cansó, apresa d'ells mateixos:

¡El pensamiento libre
proclamo en alta voz,
y muera el que no piense
igual que pienso yo!...

ARBUCIES, 26 de Febrer.

Lo que es en aquest poble, qui no salvi l'ànima serà ben bé perquè tindrà empenyo en lo contrari, es a dir, que mostrarà interès decidit en visitar la mansió terrorífica d'en Pere Botero; de no esser així, sens gran esforç, tan sols seguint els paternals consells de la gent negra y obeint sumís les seves ordres, logriaria l'eterna salvació. ¡Tan poc que costaria!

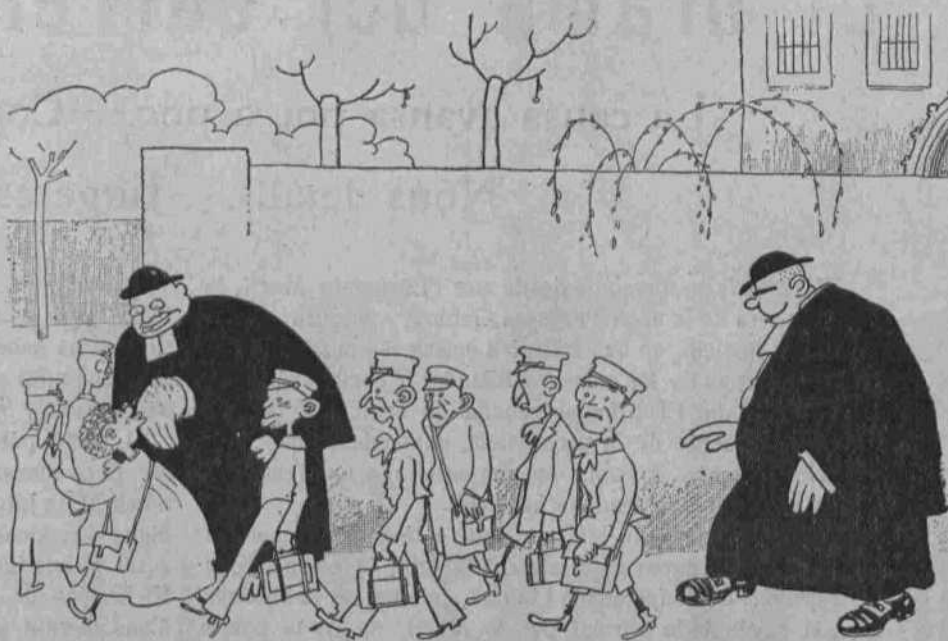
Digueume, filigresos d'Arbucies: ¿a què obeeix l'anany immoderat que mostreu pera l'educació y instrucció dels vostres fills? ¿qu'è'n treureu y qu'è'n treuran de que sapiguen llegir, escriure, de comptes y demés cabories, inventades pel dimoni, pera millor guiar an els pecadors pel camí de perdició? Res: caure inexorablement en les grapes del diable. ¡Jesús, Maria y Josep! «No us ho preguntaré pas, Sant Pere, quan després de morts acudiu an ell pera que us obri les portes del cel, si sabeu de comptes, no.» ¿No es això, Morro Negre?

Els carlins, més o menys declarats, apoderats del Municipi, y un clero nombrós y d'aquet calibre, ja podem dir: «oli m'hi ha caigut».

AMENITATS PARLAMENTARIES

Sigui que la primavera comensa ja a treballar, sigui que'l dúo Anton-Pepe està un xic deslloriat, lo cert es que fa uns quants dies que l'encisadora pau que al Congrés sol regnar sempre se'n ha anat a cà'n Pistras y que quasi cada tarda hi ha allí tals tarabastalls, que'l botiquí Romanones no para de funcionar y sempre hi ha algun ministre que se'n va a casa nafrat.

Segrestadors d'intel·ligències

D'Enriqueta Martí no n'hi ha més que una, però d'aquets n'hi ha molts.

¿Motiu d'aquestes baralles?

Qualsevol. La qüestió es dar un disgust al adversari y delxarlo ple de sang, y si de sang no es possible, de llot d'immoralitat, llot quals taques no's netegen ni ab sabó ni ab sal-fumant.

Mireulos; ara s'hi posen. Un aixirit diputat que seu en els bancs mauristes comensa a passar la fals pel camp de l'Instrucció pública, dient que'l ministre fa lo que li dona la gana, y que'ls recursos votats per fomentar la cultura s'apliquen sols a obsequiar als amics de Sa Excelencia y a uns quants pseudo-intelectuals.

Davant d'aquesta embestida, ¿què respon l'interpelat? Res. Que, quan el qui l'acusa governava, anys endertres, va fer lo mateix que ell ara, tal volta més agravat.

S'aixeca un altre conspicuo y ab frases que semblen llamps diu que a Foment tot và en orris y que les obres se fan, no allà aont se necessiten, sinó en els llocs designats pels cacs y pels que mouen el manubri electoral.

—¿Y vostè?—salta el ministre.— El temps que tingué entre mans la cartera que ara es meva, ¿què va fer sinó engreixar als seus consocis polítics, dantlos ponts, y canals, y camins y carreteres, sense com ve ni com và?

La discussió s'emmaranya; els termes envenenats y les paraules gruixudes van saltant de banc a banc.

—¡Vostès lo que són, uns frescos!

—¡Vostès sí que'n són!

—¡Farsants!

—¡Trapissondes!

—¡Xanxulleros!

—¡El país ens jutjarà!

Y el país, que se'ls escolta, tapantse, asquejat, el nas, ple d'indignació, murmura:

—Vaja, ¡tots, tots són iguals!

C. GUMÀ

De la vaga anglesa

Ha esclatat el temut conflicte. Ab una perfecta disciplina, ab una admirable unanimitat, els minaires anglesos han deixat la feina; han abandonat les característiques làmpares del seu ofici. Milions de treballadors fan festa, estan en vagances d'esbarjo. Y mentrestant, les fàbriques paren, els navilis van aquietantse en

els ports, els trens deixen de circular, el combustible puja de preu per moments y comensen a sentirse efectes de ruína. Si el conflicte durés gaire, se complicaria paorósament y els seus efectes serien trágics.

Se pot dir que'ls obrers tenen guanyada la partida. Els patrons cedeixen en molta part de les seves reivindicacions y el govern s'ha mostrat decidit a imposar el salari mínim. Els obrers són tractats com a vencedors, y lo que ara està discutintse són les condicions de pau. Troben els minaires que les condicions que se'ls han ofert fins ara no resulten prou satisfactories pera ells, y no volen acceptarles. Així la guerra—una guerra formidable y pacífica—continúa...

Té raó en Jaurés pera afirmar que aqueixa vaga negra d'Anglaterra es un dels avisos més solemniais y greus que hagi mai rebut la societat capitalista. Aquesta està, efectivament, amenassada en sa base mateixa. No pot durar. S'esberla, se clivella, trontolla. A l'assalt de la revolució proletaria ha de caure indefectiblement.

Els grans conflictes obrers sovintegen més. Creix en proporcions enormes la forsa del proletariat. Aviat no hi haurà aturador pera la seva empena. Y aquesta empena podrà esser una simple y general passivitat del treball.

Mireulos: els minaires anglesos, fets a la fosca y als soterranis, prenen el sol tranquil·lament, y alguns, ironics, juguen al foot-ball... Y mestrestant, l'Anglaterra s'ensorra.

A. R. y V.

Els republicans de fòra

CONEIXEM prou a fons la manera de pensar dels republicans de Catalunya, pera que poguem parlar en nom de la seva immensa major part.

El republicanisme barceloní, d'ànima ben diferent a la del republicanisme rural, no coneix gens ni mica lo que passa fòra de Barcelona ni té gens de ganes de coneixerho, y obra constantment com si no existissin altres elements que'ls dels cassinos de la capital, ni altres convencions que les de la ciutat, cap y casal de Catalunya.

En cambi, els republicans de les petites viles y dels pobles rurals, tenen encara massa en compte lo que fan els de Barcelona, y en algunes ocasions les espurnes de les baralles barcelonines encenen la discórdia en els pacífics nuclis de republicans montanyencs.

Per fortuna cada dia el poble té més consciència de les coses, y són molts ja els pobles de Catalunya aont els republicans formen un partit purament local, concentrant tota la seva acció a republicanisar el tros de societat en que viuen.

Tenen ja un programa unic, que'ls ajunta fraternalment a tots; se redueix als dos lemes «Catalunya y Llibertat», y com que en aquest senzill programa no hi han sàbies complicacions que'ls fassin trencar el cap y barallarse, tenen l'unió, una unió veritable, assegurada per anys.

S'han ficat una línia de conducta, clara y no

exposada a dubtes: treballar de ferm per la causa republicana; a casa, y ajudar a tot lo que's fassi pera les justes reivindicacions de la nacionalitat catalana y pera la reconquesta de la República; el seu esforç no ha de faltar mai, ni en unes eleccions, ni en una revolució, ni en una pacífica manifestació colectiva a favor de la causa del progrés, sigui qui vulgui el que ho organisi.

Als republicans rurals avui ja'ls té sense cuidat que Fulano organisi un partit radical roig y Sutano un partit radical de color de catxumbo; que unes respectables personalitats ressuscitin el governamentalisme; que'ls de l'Unió y els de l'altra banda fassin ranxo apart; que Fulano y Sutano no s'entenguin. Ells no's lligaran a cap home ni a cap partit, y això els permetrà esser fòra més útils a la causa de la República, perquè estaran en llibertat d'ajuntar el seu modest esforç a qualsevol acció sèria que intenti qualsevol dels partits constituïts. A lo que no ajudaran mai es a mantenir discórdies y a fomentar odís. De les baralles n'estaran honradament apartats; en les lluites per l'ideal els hi trobaran ardidament adherits.

No han d'estar els abnegats republicans de fòra a mercè de quatre prohoms egoistes, que no saben sacrificar pel bé comú una mica d'amor propi. Quan un capdavanter prediqui odís fraticides giraran dolorosament les espalles; quan treballi generosament per Catalunya y per la República, miraran amorosament la seva obra y l'apoiaran ab entusiasme.

Ni Fulano ni Sutano, ni aquet ni aquell altre partit, podran apuntar en ses llistes als bons republicans de fòra; aquets no volen esser altra cosa que soldats de la República y defensors lleals de Catalunya.

JEPH DE JESPU

D'aquí uns quants anys, es possible, si dura l'actual comedia, que en Cambó fassi de Maura y en Lerroux de Canalejas.

Govern de cadavres

ELS combats parlamentaris dels darrers quinze dies han causat nombroses baixes en el banc blau. De l'assalt de les minories—en el qual els conservadors han pres una part important—n'han resultat morts, políticament, l'Amali Jimeno, en Rodríguez y en Gasset.

Han sigut formidables els carrecs que contra aquet ministre s'han fet. Els debats han tret a la superfície tota la podridura que rosegava y's menja al règim. Favoritismes, malversacions, corrupcions, jocs de mans, immoralitats, de tot hi ha en aqueix florilegi de malifetes. Ni els mateixos acusats han pogut oposar als fets concrets denunciats una explicació mitjanament passadora.

El prestigi del ministeri ha quedat rebregat y enfangat. Poques vegades s'havia vist una tal enfonzada d'homes polítics. Als cops de pilota de les oposicions an el rengle de titelles del banc blau, han anat caient, una darrera l'altra, les ridícoles figures. Les que no han caigut del tot, com la d'en Canalejas, han quedat mitg tombades, a causa del trontoll formidable causat pels cops rebuts.

Aqueix govern, doncs, es un govern de cadavres. Gasset, Rodríguez, Jimeno, se sobreviuen a sí mateixos. En qualsevol país del món ont hi hagi sols una engruna de dignitat personal en els homes polítics, els ministres acusats haurien abandonat seguidament la cartera. Y si els seus companys s'haguessin cregut en el cas de solidaritzar-se ab ells, tots plegats haurien presentat al cap de l'Estat la dimissió colectiva.

Pera exercir el govern, pera desempenyar un ministeri, els homes polítics han de tenir un mínim de respectabilitat, de forsa moral. Y en Rodríguez, en Gasset y en Jimeno, han quedat molt per dessota d'aquet mínim. Entossudir-se en seguir essent ministres, es escarnir el país, es fer ostentació de cinisme, es posar un agraví més al munt d'agravis greus que del govern del règim té rebuts el poble.

Es un govern de cadavres el govern d'en Canalejas. Y en Canalejas no vol enterrar els seus morts. Però aquets empesten l'ambient de les Cambres. Ja aletegen al seu entorn els corbs conservadors. Però són tots dos partits dinásticos els que fan fortor. En els debats darrers també han aparegut les fetes dels mauristes. Així en Rodés ha pogut dir, ab una frase roenta, que hi ha a Espanya una ètica comú pera lliberals y pera conservadors.

FULMEN

LA NENA ANGELETA

actualment en poder del senyor Enseñat, porter del Palau de Justicia. D'aquesta nena, la segrestadora Enriqueta Martí diu serne la mare, però hi ha molts motius per creure que això no és veritat.

El drama del carrer de Ponent

La causa avansa poc a poc.—Continúa el misteri

Nous detalls.—Jutge especial

Els dies transcorreguts desde que l'Enriqueta Martí, la segrestadora de la nena Tereseta Guitart, va caure en poder de la justícia, no han bastat a aclarir el misteri de la seva vida, una de les més accidentades y complicades que donarse puguin. El tribunal treballa de ferm per aclarir certs antecedents de la processada, antecedents que, per lo curiosos, tenen al public en una ansietat y una tensió de nervis com poques vegades s'hagi vist.

El punt de mira de les autoritats està en averiguar qui poden esser els pares de la nena Angeleta, la companyona de captiveri de l'infortunada Guitart, ja que tot fa suposar que, al revés de lo afirmat per la Martí, no es la pobre criatura filla seva, com, ab un cinisme del que no n'hi ha exemple, en un principi insistí en afirmar.

Les versions que respecte de la Martí han corregut aquets dies, són de lo més sensacional y novelesc. L'existència de la segrestadora està empedrada de misteris. Una odissea de delictes ombrreja la seva vida crapulosa. La vèu pública parla d'influències, de personalitats, que no repararen en sagellar pactes y amistats ab la segrestadora... Se diu que, processada ja anteriorment per delictes que repugnen a tota consciència mitjanament honrada, logrà sor-

tirse en bé de certes compromeses situacions, mercès a l'apoi y la confiança que certs personatges més o menos poderosos saberen dispensarli... La nova de que l'Enriqueta havia intentat suicidarse a la presó, fa el procés doblement sensacional y interessant.

L'opinió pública passa actualment per un compas d'espera. Pera menar a bon terme les actuacions judicials s'ha nomenat un jutge especial. El nomenament ha recaigut en el digne funcionari don F. de Prat, persona de gran valer, actiu y intel·ligent, segons confessió de quants el coneixen. El senyor de Prat es, ademés—segons diuen,—persona d'una rectitut y una independència a tota proba, qualitats que celebrariem no desmentís un sol moment, ja que pot dirse d'ell que es, avui per avui, l'home del dia.

El poble, que no comprèn tanta maldat com la que al voltant de la Martí sembla juntarse, demana justícia; però justícia seca, sense contemplacions ni miraments de cap mena, baldament, pera aplicarla, se fassi precis acabar ab certs prestigis y ab determinades reputacions, indignes de sostenir-se quan no les acompanya aquella noció de la pròpia dignitat, que es la primera y més preuada de totes les virtuts.

REPICS

n telegrama de Melilla:

«En la segunda caseta se construirá un cementerio provisional por suscripción pública.»

Com haurà observat el lector, la noticia té dos aspectes, igualment interessants.

El primer es la reparició de la cèlebre *segunda caseta*, de la qual, desde l'any 1909, no n'havíem sentit parlar a ningú.

L'altre es la construcció d'un nou cementiri. Donat el curs que allí van seguint les coses, ¿qui negarà que l'obra projectada ve a satisfer una verdadera necessitat?

¿Catorze hores?... ¿Catorze setmanes, catorze mesos, catorze anys que està ballantia!...

Veritat es que balla per forsa.

Però, sigui com sigui, balla.

¡Y lo que ballará, si la Providencia, apiada de les nostres miseries y de l'ineptitud dels caudillos y d'altres que *bien bailan*, no's determina un dia a fer un miracle y posa fi an aquet sarau que'ns està deixant sense forses, sense sang... y sense una pesseta!...

Reconcentrada l'atenció de periodistes y llegidors en la nota del dia, les poques persones que, apartant els ulls, apesrades de les narracions emocionants sistema Rocambole, els han passejat per les altres seccions dels diaris locals, hauran pogut llegirhi coses verament extraordinaries, com per exemple: una gazetilla anunciant que una senyora donaria una conferencia sobre l'escola de la *Mar*... que té la

mar de gracia; y, en la secció telegráfica, aquet titol, ab negretes:

«El salario mínimo y la nacionalización de las niñas.»

De las niñas, ¿eh? ¿Qué'ls hi sembla?

Està vist que, a copia de parlarne, trobarem nens y nenes fins a les paquilles.

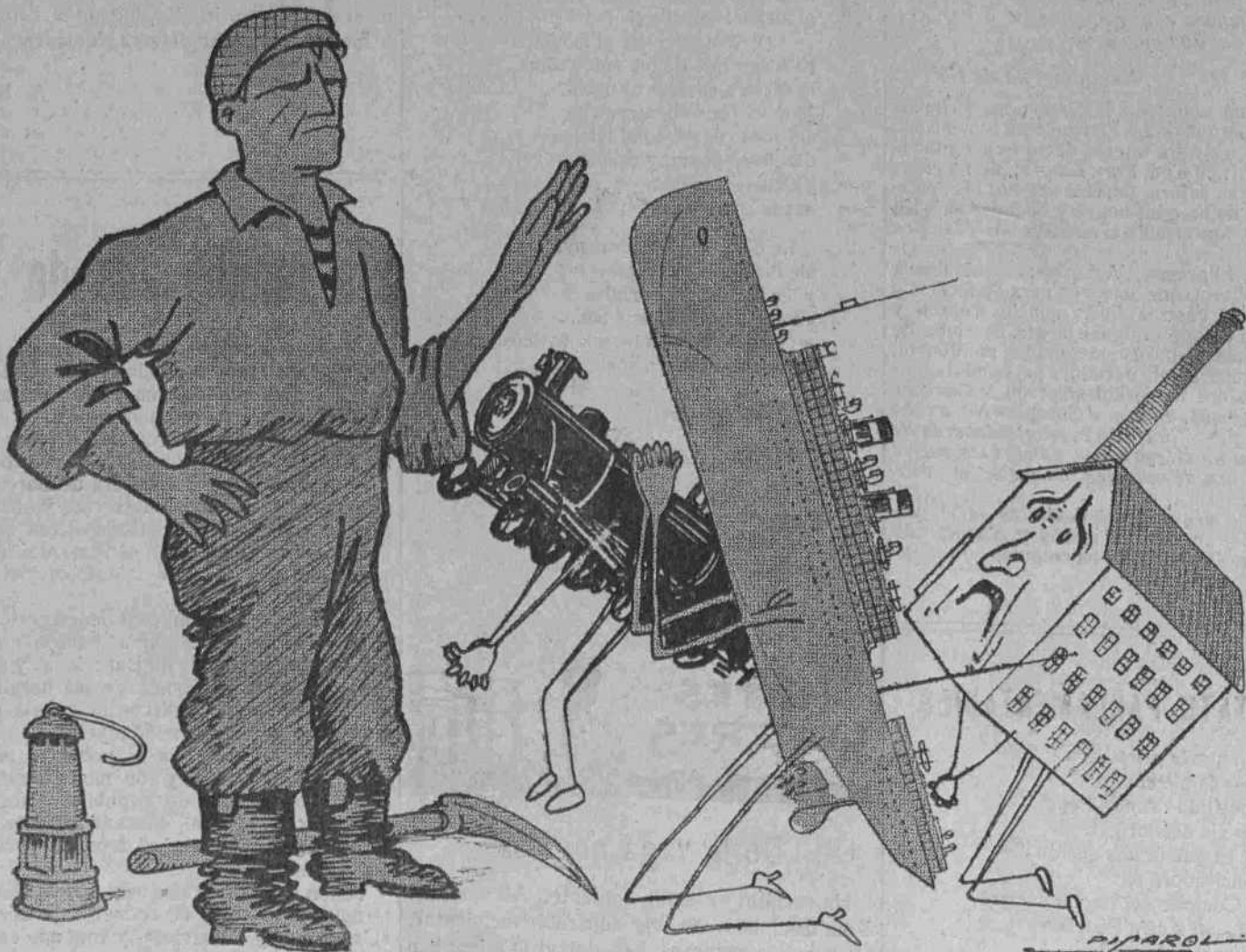
Mentres duri aquet xubasco, —y sembla que va un xic llarg— no hi ha com llegir el diari ab el xubasquer posat. Si no es d'aquesta manera, ¿hi ha algú capes d'aguantar el diluvio de noticias fresques y sensacionals que, continuament, la prensa dona a la publicitat?

Imprempta LA CAMPANA y LA ESQUELLA, Olm, 8
Tinta Ch. Lorilleux y C.^a

CORRESPONDENCIA

Cavallers: Cap Pelat: Té tants defectes com paraules.—Rodamón: Hi falta garbo.—J. Albert: Psèh!... No més que passadoretas.—R. M.: Entesos.—J. E.: Lo mateix li diem.—Pep Cistellé: Les semblances són molt manses y els versos bastant perversos. Dels an grams, n'aprofitarem alguns.—Nick-Clavell: Procurarem complir el seu encarrec si, quan arribi l'hora, ens en recordem.—Serafi Panarra: Si la forma estés a l'altura de l'intenció...—Domingo Trulls: Per lo poc que diu es massa llarga.—Nen Nin: Bé, ¿y les solucions?—Ex-lerrouxista: Cabalment fa dugues setmanes que varem parlarne.—Rectoret: Té moltíssima raó. Va ser un lapsus tipografic.—F. Sugranyes: No van.—Col-y-Flor: Tampoc.—Xelin: Veurem si, posanthi mitges soles y talons, pot aprofitarse'n algun.—Antic lector: La fè salva les ànimes, segons diu el clero; però a salvar les xarades mal fetes ¡ai! no hi arriba.—P. M.: Està agotada.

La vaga dels miners anglesos

—No cal que us escarrasseu. Si no'm concediu el salari mínim, se acabó el carbón.

El ministre d'Hisenda ha presentat al Senat un projecte de llei pera reformar les classes passives.

Ens sembla molt bé que les classes passives siguin objecte de reforma; però, ara que hi estan posats, ¿per què al mateix temps no's mira de reformar també les classes actives?

Al parlar de classes actives, ens referim, com ja pot suposarse, an aquets honorables senyors que no fan res y's limiten a anar a l'oficina cada fi de més pera firmar la nòmina y cobrar la paga.

De totes maneres, les classes passives podran ser reformades, però consti que en la nova llei continúa encara figuranthi un article que, copiat lletra per lletra, diu així:

«Los ministros de la Corona, al cesar en sus cargos, disfrutarán la pensión de 10.000 pesetas si contaren veinte años de servicios, y la de 7.500 en otro caso.

(En otro caso, vol dir encara que no més hagin sigut ministres cinc minuts.)

«Sus viudas y huérfanos tendrán derecho a la de 3.750 pesetas anuales, sin necesidad de años de servicio del causante, de lo que quedan exceptuados.»

Ara fassin el favor de dirnos:

¿Quines són aquí en realitat les verdaderes classes passives?

¿Les que cobren aquestes brevas, o els pobres contribuents que, passivament, com uns xais, s'avenen a pagarles?

En una població d'Italia s'ha celebrat un concurs pera premiar al ballador que s'aguantés més temps voltantia.

Y ¡vés qui ha sortit victorioso!... ¡Un fulano que, per gran meravella, va estarse ballant catorze hores seguides!... Es dir, res, total.

Si el concurs, en compte de ser d'individus, arriba a ser de nacions, de segur que es Espanya la que s'emporta el premi.